

Dosarul nr. 2ra-545/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. L. Ciubotaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Secrieru, V. Mihaila, I. Cotruță)

DECIZIE

2 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând recursurile declarate de Inspectoratul de Poliție Ciocana al Direcției de Poliție a mun. Chișinău și Direcția de Poliție a mun. Chișinău și de Artur Pavelco, reprezentat de avocatul Valentin Caisîn

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Artur Pavelco, reprezentat de avocatul Valentin Caisîn împotriva Inspectoratului de Poliție Ciocana al Direcției de Poliție a municipiului Chișinău, Direcției de Poliție a municipiului Chișinău, Preturii sectorului Ciocana municipiul Chișinău și Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material, prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 24 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Artur Pavelco, reprezentat de avocatul Valentin Caisîn, a fost casată hotărârea din 10 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a fost emisă o nouă hotărâre cu privire la admiterea parțială a acțiunii,

constată:

La 27 septembrie 2019, Artur Pavelco, reprezentat de avocatul Valentin Caisîn, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului de Poliție Ciocana al Direcției de Poliție a mun. Chișinău, Direcției de Poliție a mun. Chișinău, Preturii sectorului Ciocana mun. Chișinău și Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material, prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că la 19 mai 2017, Inspectoratul de Poliție Ciocana al DP mun. Chișinău, agentul constatator Grigore Gorea a întocmit în privința lui procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI03684259 în baza art. 181 din Codul contravențional.

Cauza a fost trimisă pentru examinare, după competență, Preturii sectorului Ciocana mun. Chișinău, iar prin hotărârea nr. 10/35 din 07 iulie 2017 a fost secționat în baza art. 181 din Codul contravențional cu amendă în mărime de 36 unități contravenționale, echivalentul a 1 800 de lei.

Prin hotărârea din 22 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău sediul Ciocana, care a devenit definitivă și irevocabilă prin decizia din 04 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă contestația și a fost anulat procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI03684259 din 19 mai 2017, cu încetarea procesului contravențional.

A menționat că la 11 mai 2018, Inspectoratul de Poliție Ciocana al DP mun. Chișinău, agentul constatator Grigore Gorea a întocmit în privința lui procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI004325543 în baza art. 354 din Codul contravențional și l-a sancționat cu amendă în mărime de 30 unități contravenționale, echivalent a 1 500 de lei.

Prin hotărârea din 24 august 2018 a Judecătorei Chișinău sediul Ciocana, care a devenit definitivă și irevocabilă la 10 septembrie 2018, a fost admisă contestația și a fost anulat procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI004325543 din 11 mai 2018, cu încetarea procesului contravențional.

Tot la 11 mai 2018, Inspectoratul de Poliție Ciocana al DP mun. Chișinău, agentul constatator Grigore Gorea a întocmit în privința lui procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI04336128 în baza art. 354 din Codul contravențional și l-a sancționat cu amendă în mărime de 30 unități contravenționale, echivalent a 1 500 de lei.

Prin hotărârea din 28 ianuarie 2019 a Judecătorei Chișinău sediul Ciocana, care a devenit definitivă și irevocabilă la 12 februarie 2019, a fost admisă contestația și a fost anulat procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI 04336128 din 11 mai 2018, cu încetarea procesului contravențional.

La 12 octombrie 2018, Inspectoratul de Poliție Ciocana al DP mun. Chișinău, agentul constatator Grigore Gorea a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI04512211 în baza art. 104 din Codul contravențional și l-a sancționat cu amendă în mărime de 36 unități contravenționale, echivalent a 1 800 de lei.

Prin hotărârea din 25 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău sediul Ciocana, care a devenit definitivă și irevocabilă la 13 martie 2019, a fost admisă contestația și a fost anulat procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI 04512211 din 12 octombrie 2018, cu încetarea procesului contravențional.

A remarcat că, deoarece procesele-verbale cu privire la contravenție au fost anulate prin hotărârile instanței de judecată, fiind definitive și irevocabile, este în drept de a solicita recuperarea în mod solidar de la Inspectoratul de Poliție Ciocana al Direcției de Poliție mun. Chișinău și Direcția de Poliție mun. Chișinău și din contul bugetului de stat, prin intermediu Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, a cheltuielilor de asistență juridică suportate în cadrul proceselor contravenționale.

Astfel, prin ordinele de plată seria PL nr. 639541 din 19 mai 2018, nr. 639542 din 19 mai 2018, QL nr. 169865 din 23 octombrie 2018 și nr. 169883 din 13 februarie 2019, a achitat pentru serviciile de asistență juridică acordată de avocatul Valentin Caisîn suma de 2 800 de lei pentru întocmirea contestațiilor împotriva proceselor-verbal cu privire la contravenție nr. MAI03684259 din 19 mai 2017, nr. MAI 004325543 din 11 mai 2018, nr. MAI 04336128 din 11 mai 2018 și nr. MAI04512211 din 12 octombrie 2018 și pentru participarea în ședințele de judecată de examinare a contestațiilor.

A considerat că cerința de recuperare a cheltuielilor de asistență juridică este întemeiată, proporțională și absolut necesară a celui nivel de complexitate a cauzei, raportând și la prevederile art. 383 alin. (3) din Codul contravențional.

La fel, a subliniat reclamantul că i-au fost cauzate prejudicii morale prin întocmirea mai multor procese-verbale cu privire la contravenție, durata examinării cauzelor contravenționale, precum și eforturile depuse pentru anularea proceselor-verbale ilegale.

Astfel, reieșind din normele legale, urmează sa-i fie reparat prejudiciul moral cauzat, iar suma rezonabilă care acoperă dauna morală suportată o estimează la suma de 20 000 de lei și care urmează a fi încasată în mod solidar de la Inspectoratul de Poliție Ciocana al Direcției de Poliție mun. Chișinău, Direcția de Poliție mun. Chișinău, Pretura sect. Ciocana mun. Chișinău și din contul bugetului de stat, prin intermediu Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea în mod solidar de la Inspectoratul de Poliție Ciocana al Direcției de Poliție Chișinău, Direcția de Poliție mun. Chișinău și din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, în beneficiul lui a sumei în mărime de 2 800 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în cadrul proceselor contravenționale, încasarea în mod solidar de la Inspectoratul de Poliție Ciocana al Direcției de Poliție mun. Chișinău, Direcția de Poliție mun. Chișinău, Pretura sect. Ciocana mun. Chișinău și din contul bugetului de stat, prin intermediu Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova în beneficiul lui a sumei în mărime de 20 000 de lei, cu titlu de prejudiciul moral și a sumei de 750 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în cadrul procesului respectiv.

Prin încheierea protocolară din 20 ianuarie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu agentul constatator Grigore Gorea.

Prin hotărârea din 10 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 24 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Artur Pavelco, reprezentat de avocatul Valentin Caisîn, a fost casată hotărârea din 10 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru și a fost emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă parțial.

Au fost încasate de la Inspectoratul de Poliție Ciocana al DP mun. Chișinău în beneficiul lui Artur Pavelco suma de 2 800 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în cadrul proceselor contravenționale, suma de 1 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și suma de 750 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în cadrul procesului respectiv.

În rest acțiunea a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

La 08 februarie 2021, Inspectoratul de Poliție Ciocana al Direcției de Poliție a mun. Chișinău și Direcția de Poliție a mun. Chișinău au declarat recurs împotriva deciziei din 24 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat că legiuitorul a instituit o lege specială în care a prevăzut în mod exhaustiv circumstanțele în care statul repară prejudiciul material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Niciuna din circumstanțele enumerate la art. 3 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 nu se regăsește aplicabilă, or, apreciind materialele dosarului, intimatul nu a fost supus arestului contravențional, nu a fost reținut contravențional, precum și în privința acestuia nu a fost aplicată amenda contravențională de către instanța de judecată, dimpotrivă, instanța de judecată a anulat procesele-verbale cu privire la contravenție și deciziile agentului constator.

Întru argumentarea netemeinicii deciziei contestate, a menționat că conform prevederilor Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 și ale art. 384 din Codul contravențional, pentru antrenarea răspunderii autorității competente să soluționeze cauza contravențională este necesară constatarea acțiunilor ca fiind nelegitime, astfel, prin hotărârile instanțelor de judecată în cauzele contravenționale nu au fost constatate acțiuni nelegitime ale autorității competente să soluționeze cauza contravențională, fiind încetate procesele în temeiul prevederilor art. 443 din Codul contravențional (lipsa unor consemnări în procesul-verbal cu privire la contravenție ce a limitat dreptul la apărare), respectiv, nu a fost constatată nevinovăția contravenientului sau existența temeiurilor ce înlătură răspunderea contravențională a contravenientului prevăzute la art. 26 din Codul contravențional.

A obiectat că la materialele cauzei civile nu sunt anexate probe în sensul prevederilor art. 117 și 118 CPC, care să demonstreze prejudiciul moral cauzat, precum și mărimea compensării solicitate de către intimat.

Instanța de apel în mod eronat a constatat aplicabilitatea prevederilor normelor de drept material și anume art. 13 alin. (1) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, care nu este aplicabil speței, inclusiv și prin prisma prevederilor art. 1 din aceeași lege, or, prevede limitativ organele, cazurile și temeiurile de acordare a prejudiciului material și/sau moral.

La 11 martie 2021, Artur Pavelco, reprezentat de avocatul Valentin Caisîn, a declarat recurs împotriva deciziei din 24 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia și modificarea deciziei instanței de apel prin majorarea cuantumului prejudiciului moral de la 1 000 de lei la 20 000 de lei, în rest menținerea deciziei instanței de apel.

În susținerea recursului a invocat că în partea contestată a deciziei recurate, instanța de apel nu a dat deplină eficiență prevederilor art. 1422 și 1423 Cod civil (în redacția până la 01 martie 2019).

A considerat că instanța de apel incorect a stabilit precum că suma de 1 000 de lei este una rezonabilă, deoarece prin întocmirea ilegală a mai multor procese-verbale cu privire la contravenție, durata examinării cauzelor contravenționale, precum și eforturile lui depuse pentru anularea proceselor-verbale ilegale, suma menționată reprezintă o sumă neadevădată, nerezonabilă și nu va da o evaluare pertinentă daunelor compensatoare, nefiind în corespundere cu caracterul și gravitatea suferințelor psihice suportate de către el.

Astfel, cuantumul compensației determinat pentru a fi încasat drept prejudiciul moral de 1 000 de lei, nu este echitabil și proporțional prejudiciului suferit.

A accentuat recurentul că, în rezultatul acțiunilor ilegale ale agentului constator, unde el a fost insultat cu cuvinte și acțiuni care i-au lezat onoarea și demnitatea, a primit traumă sufletească care a provocat mai multe tulburări nervoase.

Se estimează prejudiciul moral cauzat prin sentimente de frustrare cauzate de caracterul ilegal a acțiunilor agentului constatator comise vădit contrar legislației, manifestate prin sentimentul de anxietate, stres, neliniște, perturbare a vieții, disconfort și retrăire, imposibilitatea savurării modului obișnuit de trai, sentimente de frustrare, nedreptate și umilință, nervi, griji, afectare sufletească, a pierdut credința în echitatea din partea organelor de drept.

La 02 martie 2021, în adresa lui Artur Pavelco, avocatului Valentin Caisîn, Preturii sectorului Ciocana mun. Chișinău, Ministerului Justiției al Republicii Moldova și lui Grigore Gorea a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Inspectoratul de Poliție Ciocana al Direcției de Poliție a mun. Chișinău și Direcția de Poliție a mun. Chișinău, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 193).

La 12 martie 2021, în adresa Inspectoratului de Poliție Ciocana al Direcției de poliție a mun. Chișinău, Direcției de Poliție a mun. Chișinău, Preturii sectorului Ciocana mun. Chișinău, Ministerului Justiției al Republicii Moldova și lui Grigore Gorea a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Artur Pavelco, reprezentat de avocatul Valentin Caisîn, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 202).

La 19 martie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Pretura sectorului Ciocana mun. Chișinău a depus referință la recursul declarat de Artur Pavelco, solicitând respingerea acestuia.

La 26 martie 2021, Direcția de poliție a mun. Chișinău a depus referință la recursul declarat de Artur Pavelco, solicitând respingerea recursului.

Până la data stabilită pentru examinarea recursurilor, în adresa Curții Supreme de Justiție nu au parvenit alte referințe.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând decizia contestată în raport de criticile formulate, în limitele controlului de legalitate și temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursurile, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri cu privire la admiterea parțială a acțiunii din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) lit. c) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a interpretat în mod eronat legea.

Din materialele cauzei rezultă că, făcând uz de remediul intern, în temeiul Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești și art. 384 Cod contravențional, Artur Pavelco, prin acțiunea formulată, a solicitat încasarea în mod solidar de la Inspectoratul de Poliție Ciocana, Direcția de Poliție mun. Chișinău și din contul bugetului de stat, prin intermediul

Ministerului Finanțelor, în beneficiul său a sumei în mărime de 2800 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în cadrul proceselor contravenționale, a sumei în mărime de 20 000 de lei, cu titlu de prejudicialului moral și a sumei de 750 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în cadrul procesului respectiv.

Fiind investită cu examinarea prezentului litigiu, prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii.

Ulterior, instanța de apel, fiind învestită cu judecarea apelului declarat de Artur Pavelco, reprezentat de avocatul Valentin Caisîn, a ajuns la concluzia temeinicii acestuia, casând hotărârea primei instanțe și pronunțând o nouă hotărâre, prin care a admis parțial acțiunea și a încasat de la Inspectoratul de Poliție Ciocana în beneficiul lui Artur Pavelco suma de 2800 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în cadrul proceselor contravenționale, suma de 1000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și suma de 750 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în cadrul procesului respectiv, în rest respingând acțiunea ca neîntemeiată.

Instanța de recurs constată, însă, că instanțele de judecată ierarhic inferioare, la adoptarea hotărârilor sale, au interpretat eronat normele de drept material și au dat o apreciere greșită materialului probator anexat la dosar, fapt ce a dus la soluționarea greșită a cauzei.

Astfel, conform art. 3 alin. (1) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma: a) reținerii ilegale, aplicării ilegale a măsurilor preventive sub formă de arest, de declarație de a nu părăsi localitatea sau țara, tragerii ilegale la răspundere penală; b) condamnării ilegale, confiscării ilegale a averii, supunerii ilegale la muncă neremunerată în folosul comunității; c) efectuării ilegale, în cazul urmăririi penale ori judecării cauzei penale, a percheziției, ridicării, punerii ilegale sub sechestru a averii, eliberării sau suspendării ilegale din lucru (funcție), precum și în urma altor acțiuni de procedură care limitează drepturile persoanelor fizice sau juridice; d) supunerii ilegale la arest contravențional, reținerii contravenționale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenționale de către instanța de judecată; e) efectuării măsurilor speciale de investigații cu încălcarea prevederilor legislației; f) ridicării ilegale a documentelor contabile, a altor documente, a banilor, a ștampilelor, precum și în urma blocării conturilor bancare.

Iar art. 6 al aceleiași Legi statuează că, dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul: a) devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare; b) scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de rehabilitare; c) adoptării de către instanța judecătorească a hotărârii cu privire la anularea arestului contravențional în legătură cu rehabilitarea persoanei fizice; d) adoptării, de către judecătorul de instrucție, în condițiile art. 313 alin. (5) din Codul de procedură penală, în privința persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulității actelor sau acțiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigații.

Așadar, se va nota că, în interpretarea corectă a acestor prevederi legale, dreptul persoanei la repararea prejudiciului material și moral va apărea inclusiv în

situația când aplicarea pedepsei contravenționale ține de competența instanței de judecată, iar persoanei i-a fost aplicată ilegal amenda contravențională de către instanța de judecată.

Distinct de aceste constatări, la caz se evidențiază că, la 19 mai 2017 agentul constator al Inspectoratului de Poliție Ciocana, Grigore Gorea a întocmit în privința lui Artur Pavelco procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI03684259 în baza art. 181 Cod contravențional.

Ulterior, cauza a fost trimisă pentru examinare, conform competenței, Preturii sectorului Ciocana mun. Chișinău, care prin hotărârea nr. 10/35 din 07 iulie 2017 a aplicat lui Artur Pavelco sancțiune contravențională în baza art. 181 Cod contravențional sub formă de amendă în mărime de 36 unități contravenționale, echivalentul a 1800 de lei.

Prin hotărârea din 22 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana, a fost admisă contestația și a fost anulat procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI 03684259 din 19 mai 2017, cu încetarea procesului contravențional, hotărârea devenind definitivă și irevocabilă, prin decizia din 04 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

La 11 mai 2018 agentul constator al Inspectoratului de Poliție Ciocana, Grigore Gorea a întocmit în privința lui Artur Pavelco procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI004325543 în baza art. 354 Cod contravențional și sancționat cu amendă în mărime de 30 unități contravenționale, adică 1500 de lei.

Prin hotărârea din 24 august 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, a fost admisă contestația și a fost anulat procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI004325543 din 11 mai 2018, cu încetarea procesului contravențional, hotărârea devenind definitivă și irevocabilă la 10 septembrie 2018.

Tot la 11 mai 2018 agentul constator al Inspectoratului de Poliție Ciocana, Grigore Gorea a întocmit în privința lui Artur Pavelco procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI04336128 în baza art. 354 Cod contravențional și sancționat cu amendă în mărime de 30 unități contravenționale, adică 1500 de lei.

Prin hotărârea din 28 ianuarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, a fost admisă contestația și a fost anulat procesul - verbal cu privire la contravenție nr. MAI04336128 din 11 mai 2018, cu încetarea procesului contravențional, hotărârea devenind definitivă și irevocabilă la 12 februarie 2019.

La 12 octombrie 2018 agentul constator al Inspectoratului de Poliție Ciocana, Grigore Gorea a întocmit în privința lui Artur Pavelco procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI04512211 în baza art. 104 Cod contravențional și sancționat cu amendă în mărime de 36 unități contravenționale, adică 1800 de lei.

Prin hotărârea din 25 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, a fost admisă contestația și a fost anulat procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI04512211 din 12 octombrie 2018, cu încetarea procesului contravențional, hotărârea devenind definitivă și irevocabilă la 13 martie 2019.

Astfel, este evident că, prin procesele contravenționale, care fac obiectul acțiunii în prezenta cauză, Artur Pavelco nu a fost supus amenzii contravenționale de către instanța de judecată, ca urmare, fiind fondată critica recurentului Inspectoratul de Poliție Ciocana al Direcției de Poliție a municipiului Chișinău și Direcția de poliție a municipiului Chișinău cu privire la interpretarea în mod eronat de către instanța de apel a prevederilor Legii privind modul de reparare a

prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, respectiv și netemeinicia deciziei adoptate de instanța de apel.

Or, în contextul analizei art. 3 alin. (1) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, care prevede cazurile când poate fi încasat prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice, alin. d) indică expres că acest prejudiciu se încasează atunci când persoana a fost supusă ilegal la arest contravențional, reținerii contravenționale ilegale sau *aplicării ilegale a amenzii contravenționale de către instanța de judecată*.

Față de toate aceste considerente, instanța de recurs constată netemeinicia cerinței lui Artur Pavelco înaintată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material, prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În același timp, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va nota că, prin cererea de chemare în judecată susținută pe tot parcursul examinării cauzei în fond, Artur Pavelco a invocat și prevederile art. 384 alin. (2) lit. u) și (3¹) Cod contravențional, potrivit cărora persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul să ceară și să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite ale autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională. Dreptul prevăzut la alin. (2) lit. u) se oferă doar în cazul în care prin hotărâre judecătorească definitivă s-a constatat caracterul ilicit al acțiunilor sau al inacțiunilor autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

Din sensul normelor de drept citate rezultă indubitabil că persoana în privința căreia a fost pornit proces contravențional are dreptul de a cere despăgubiri pentru prejudiciul cauzat în cazul în care prin hotărâre judecătorească definitivă s-a constatat caracterul ilicit al acțiunilor sau inacțiunilor autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

Așadar, la caz se reține că, procesele-verbale nr. MAI03684259 din 19 mai 2017, MAI04336128 din 11 mai 2018, MAI004325543 din 11 mai 2018 și MAI04512211 din 12 octombrie 2018 întocmite de către agentul constator al Inspectoratului de Poliție Ciocana cu aplicarea amenzii contravenționale, au fost anulate de către instanța de judecată cu încetarea lor, fiind constatat caracterul ilicit al acțiunilor agentului constator al Inspectoratului de Poliție Ciocana la întocmirea acestora.

Respectiv, în situația descrisă, Artur Pavelco poate pretinde repararea prejudiciului material și moral prin prisma art. 384 alin. (2) lit. u) Cod contravențional, astfel că, și soluția primei instanțe, de respingere a acțiunii este neîntemeiată, în acest sens fiind interpretate în mod eronat prevederile art. 384 alin. (2) lit. u) Codul contravențional.

Potrivit art. 1422 alin. (1) și (2) Cod civil (în redacția până la 01 martie 2019), în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana

responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

Art. 1423 Cod civil, prevede că mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Față de cele stabilite în raport cu prevederile legale enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că suma de 5 000 de lei constituie una rezonabilă și echitabilă, fiind o despăgubire utilă și suficientă, compensatoare pagubelor de ordin moral cauzat lui Artur Pavelco.

Or, suma de 20 000 de lei solicitată de către Artur Pavelco cu titlu de prejudiciu moral este una exagerată.

Prin urmare, suma de 5 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral urmează a fi încasată în beneficiul lui Artur Pavelco doar din contul Direcției de Poliție a municipiului Chișinău, având în vedere că Inspectoratul de Poliție Ciocana este o subdiviziune a Direcției de Poliție a municipiului Chișinău și nu are statut de persoană juridică care poate răspunde material în mod separat.

Se mai constată că, la caz, prin cererea de chemare în judecată, Artur Pavelco, pe lângă repararea prejudiciului moral, a mai solicitat și repararea prejudiciului material exteriorizat prin cheltuielile de asistență juridică suportate în procesele contravenționale.

Astfel, pornind de la practica CtEDO, cheltuielile pentru asistenta juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CtEDO, se evidențiază necesitatea prezentării, de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: a) dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată); b) copia de pe facturile de strictă evidență, emisă pentru clienți-persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație; c) listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora (cu tariful și orarul).

În același context, stabilind dacă costul asistenței juridice solicitate de reclamant este rezonabil, CtEDO a luat în calcul noutatea și complexitatea chestiunilor de fapt și de drept puse în discuție (cauza Manole și alții c. Moldovei, 13/07/2010, § 11).

Pe de altă parte, dacă cauza este repetitivă și există o jurisprudență bine stabilită în privința chestiunilor disputate, CtEDO a acordat o compensație mai mică pentru asistența juridică (cauza Oprea c. Moldovei, 21/12/2010, § 55).

Drept urmare, instanța de recurs, reținând probele prezentate pentru dovada cheltuielilor suportate în cauzele contravenționale, complexitatea cauzei, noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță, aportul avocatului la soluționarea cauzei, timpul și munca depusă de aceștia, faptul în ce măsură munca lui în cauza respectivă i-a limitat capacitatea de a lucra în alte dosare, rezultatul obținut, lipsa

restricțiilor de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei, durata relației dintre avocat și client, experiența, reputația și abilitatea avocatului, justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză, faptul că acestea urmează să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime, consideră necesar de a încasa din contul Direcției de Poliție a municipiului Chișinău în beneficiul lui Artur Pavelco cheltuielile de asistență juridică în mărime de 2 800 de lei, cu titlu de prejudiciu material, sumă, care în viziunea instanței de recurs, este una rezonabilă în raport cu circumstanțele cauzei.

Totodată, instanța de recurs consideră necesar de a încasa din contul Direcției de Poliție a municipiului Chișinău în beneficiul lui Artur Pavelco cheltuielile de asistență juridică în mărime de 750 de lei suportate în cadrul examinării prezentei cauze și confirmate prin bonurile de plată nr. 169807 din 22 iunie 2019 și nr. 169827 din 26 septembrie 2019 (f. d. 13).

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursurile, de a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și de a pronunța o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b), alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admit recursurile declarate de Artur Pavelco, reprezentat de avocatul Valentin Caisîn și Inspectoratul de Poliție Ciocana al Direcției de poliție a municipiului Chișinău și Direcția de poliție a municipiului Chișinău.

Se casează integral decizia din 24 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 10 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Artur Pavelco, reprezentat de avocatul Valentin Caisîn împotriva Inspectoratului de Poliție Ciocana al Direcției de Poliție a municipiului Chișinău, Direcției de Poliție a municipiului Chișinău, Preturii sectorului Ciocana municipiul Chișinău și Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material, prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată și se pronunță o nouă hotărâre, prin care:

Se admite parțial acțiunea lui Artur Pavelco, reprezentat de avocatul Valentin Caisîn împotriva Inspectoratului de Poliție Ciocana al Direcției de Poliție a municipiului Chișinău, Direcției de Poliție a municipiului Chișinău, Preturii sectorului Ciocana municipiul Chișinău și Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material, prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Se încasează din contul Direcției de Poliție a municipiului Chișinău în beneficiul lui Artur Pavelco suma de 5 000 (cinci mii) de lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Se încasează din contul Direcției de Poliție a municipiului Chișinău în beneficiul lui Artur Pavelco suma de 2 800 (două mii opt sute) de lei, cu titlu de prejudiciu material.

Se încasează din contul Direcției de Poliție a municipiului Chișinău în beneficiul lui Artur Pavelco cheltuielile de asistență juridică în mărime de 750 (șapte sute cincizeci) de lei.

În rest acțiunea se respinge.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Mariana Pitic